

6- معماری مسیحیت غربی در سده‌های میانه

سده‌های پنجم تا نهم، نهم و دهم، دهم و یازدهم، یازدهم تا دوازدهم، دوازدهم تا یازدهم
رکود کارولنژین   اوتونی   رمانسک   گوتیک

- سده‌های پنجم تا نهم دوره افول و رکود شهرنشینی، تمدن و هنر و معماری بعد از سقوط امپراتوری روم است.

الف- سده‌های نهم و دهم: دوره آغازین: معمار کارولنژیایی

ب- سده‌های دهم و یازدهم معماری پیشارمانسک، "اوتوننی"

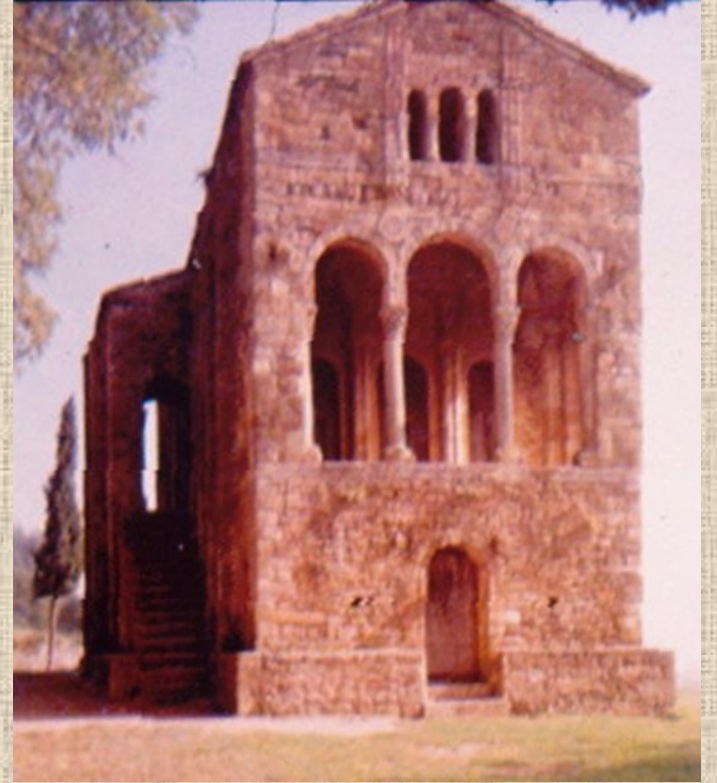
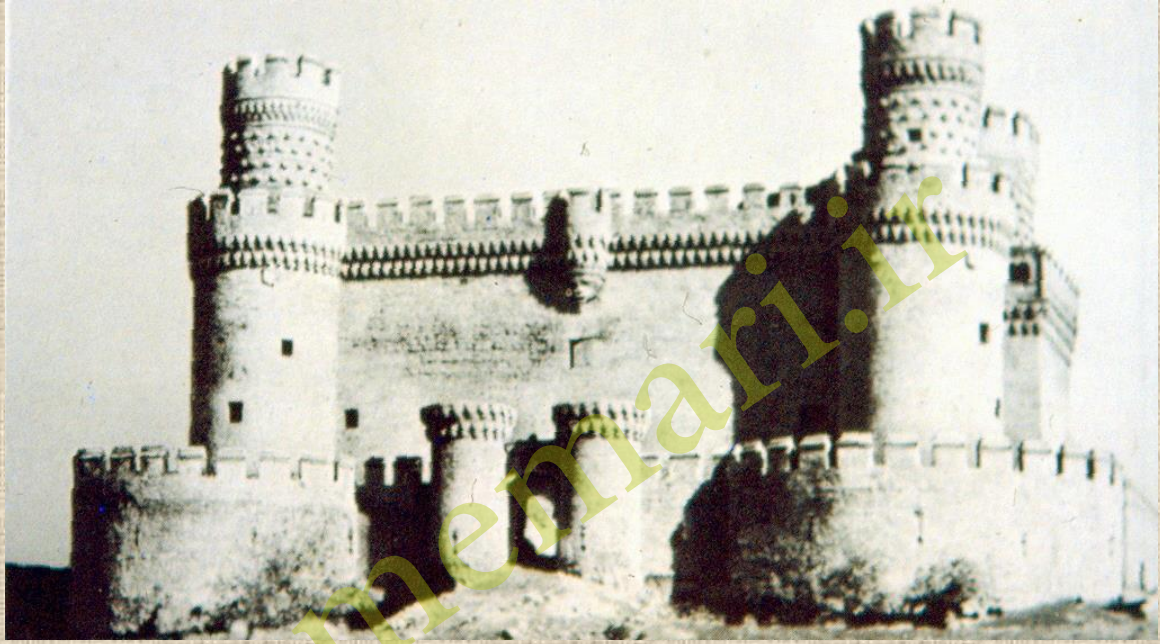
ج- سده یازدهم تا دوازدهم معماری رُمانسک

د- سده‌های دوازدهم تا پانزدهم معماری گوتیک

ب- سده‌های دهم و یازدهم معماری پیشازمانسک و "اوتوننی"

www.tarikhmemari.ir

نخستین آثار معماری در
سده‌های میانه اولیه به عنوان
معماری پیشا رمانسک که به
تدریج به سبک رمانسک
منجر می‌شوند را بیشتر هم
دیدیم.

Santa Maria del Naranjo

9th c. Spain

کلیساهای پیشگام رمانسک

سبک کارولنژیایی

و

سبک اتونی

نقطه عطف‌های قرن نهم و دهم
در جهت جهش معماری از
صورتی که در تصاویر می بینیم
به "صورتی تکامل" یافته
رمانسک در سده یازدهم، هستند

تحول از موقعیت
"روستایی" به موقعیت
"شهری"

طرح کلیساها در نمونه‌های اولیه پیشا رمانسک:

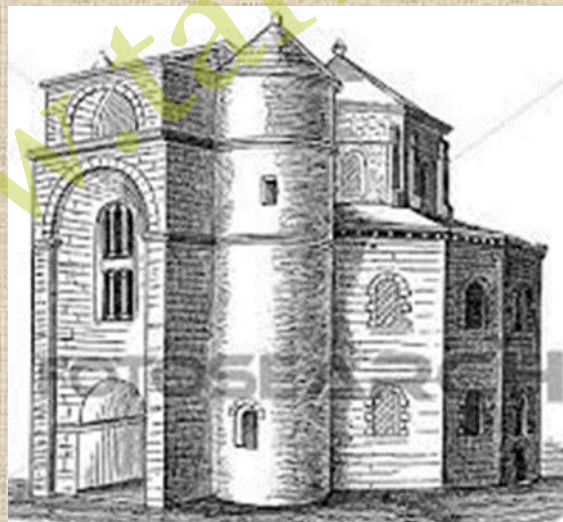
در سده هشتم و نهم ساده و ابتدایی با تأکیدی مختصر بر جبهه غربی به عنوان ورودی

طرح بازلیکایی ابتدایی یا غیر بازلیکایی، با بازویی بدون بازویی، با سقف‌هایی به کمک قوس و طاق اجرا می‌شد. سقف چوبی کلیساهای صدر مسیحیت که همیشه در خطر حریق بودند حذف و از آن پس ساخت با قوس و طاق ادامه یافت.

راست بالا: سن میگوئل اسپانیا با طرح بازلیکایی
راست پایین: سانتا ماریا در آراگون اسپانیا

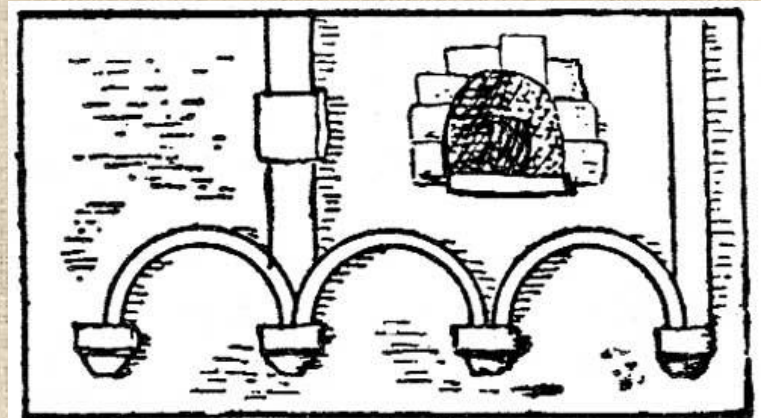
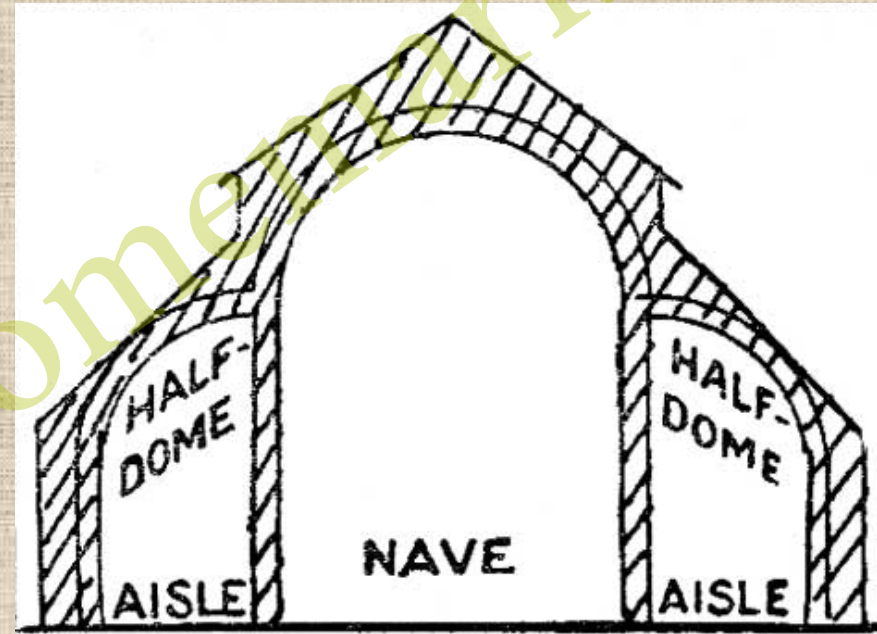
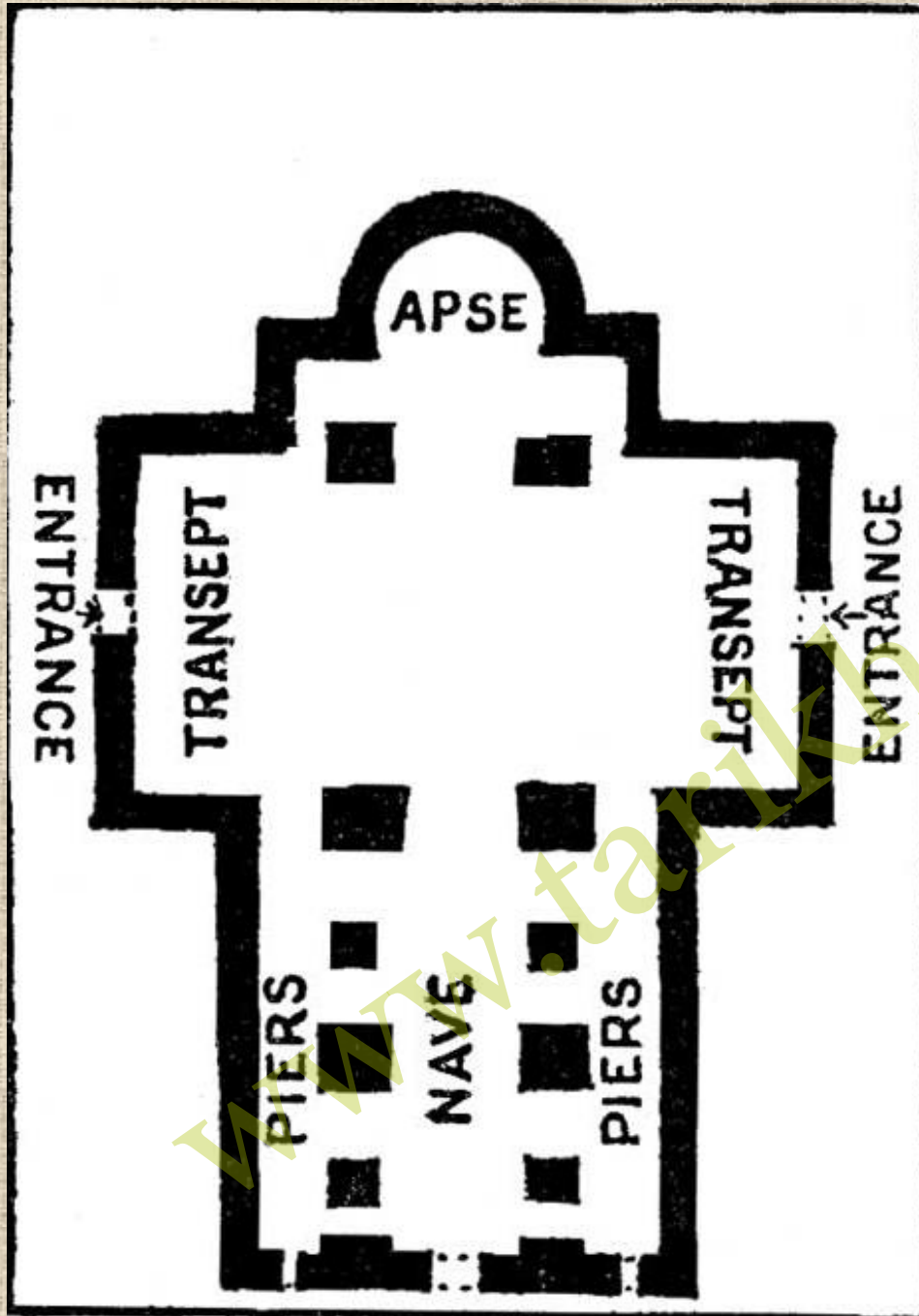

گراوور راست: تمازخانه شارلمانی (تأثیرگذار بر کلیساهای بعدی)
گراوور چپ: کلیسای دیر شهر اسن مان (متأثر از طرح شارلمانی)

کاربرد قوس و طاق

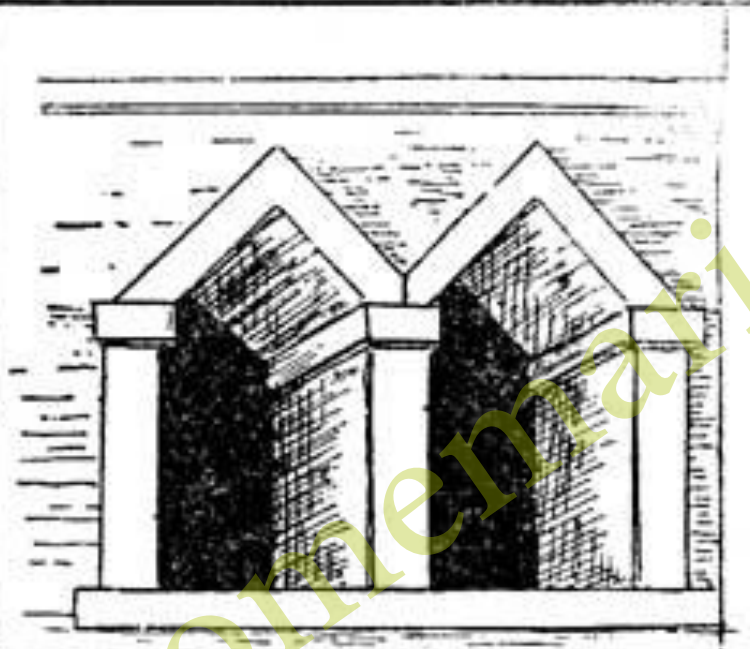
سدهای میانه اولیه، متأثر از طرح گنبد و نیم گنبد در بیزانس

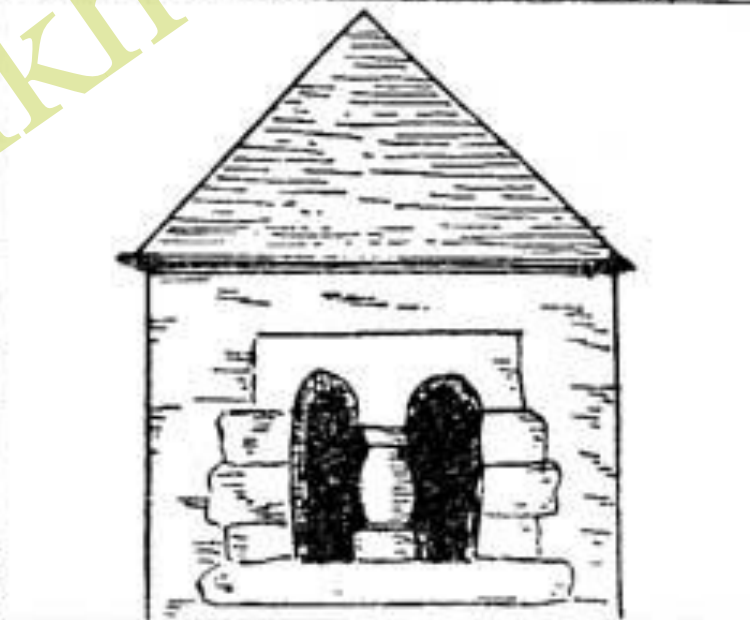
LONG
SHORT

8. SAXON CHURCH.

9. STONEWORK.

10. POINTED SAXON WINDOWS

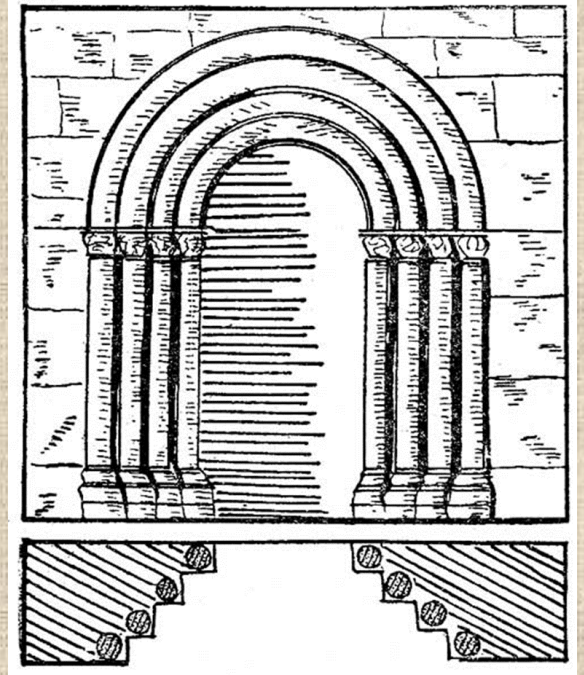
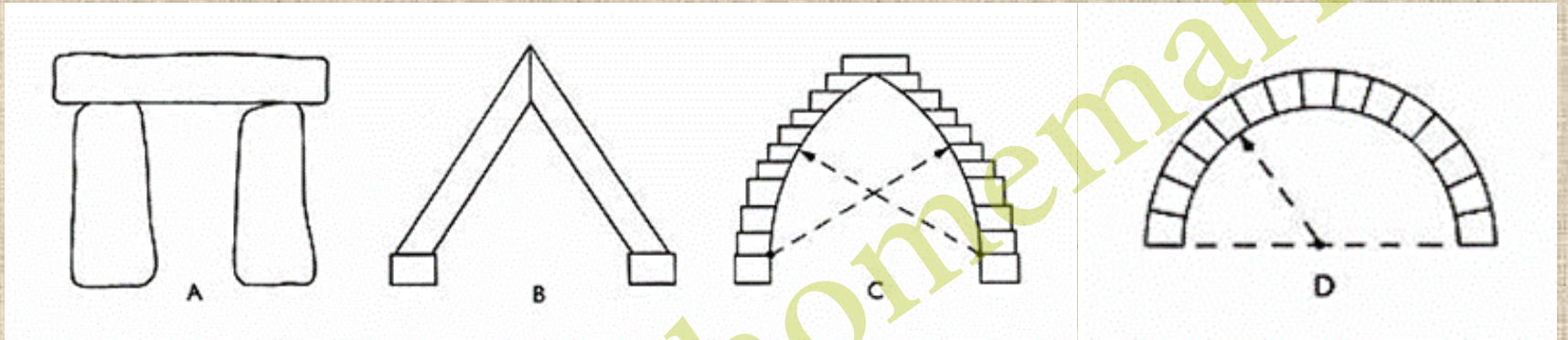

11. ROUND DOORWAY, EARL'S BARTON

12. BALUSTER WINDOW, PENMON

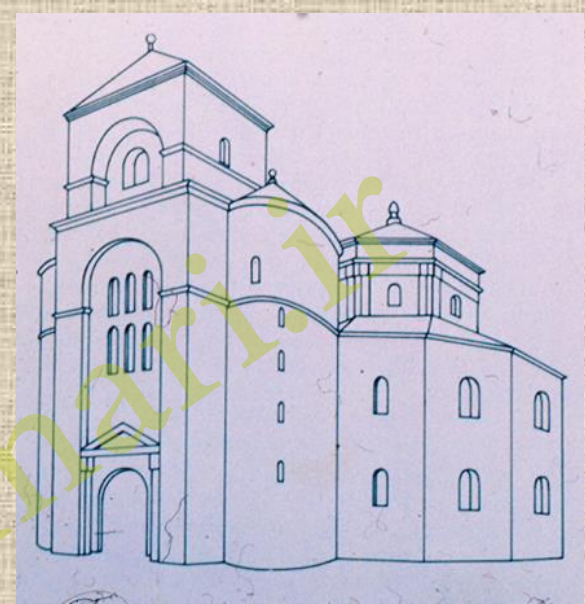
پیشرفت
تدریجی
از قوس
کاذب تا
قوس و
طاق
واقعی
با الگوی
رومی

تحول تاریخی پوشش سقفها تا رسیدن به قوس واقعی

توجه به حجم جبهه غربی

از نمازخانه شارلمانی آغاز و در معماری
اوتونی با افزودن جفت برج ناقوس یک الگوی ثابت
در کلیساهای سده‌های میانه می‌شود.

نمای غربی نمازخانه شارلمانی

چپ: مقطع
یک اثر کپی
شده از
نمازخانه
شارلمانی.
در این اثر دو
برج راه پله به
جفت برج‌های
بلند ناقوس
تبدیل شده‌است

در عصر معماری کارولنژیایی کلیساهای بزرگ "دیر" ها

و کلیساهای کوچک روستایی در اروپا ساخته می‌شدند

کلیساهای بزرگ و عظیم دیرها از سده ده و یازده صورت تکامل یافته سبکی خود را یافتند.

مهمترین نکات در طرح این کلیساها:

- رجوع به طرح بازیلیکایی

- الگوبرداری از نمازخانه

- شارلمانی در طرح جبهه

- غربی با ترکیب بندی خاص

- احجام و فضاها که معرف

- ورودی شاخص کلیسا باشد.

- تحول برج ناقوس از یک عدد

- به یک جفت قرینه در نما.

- پیدا شدن حجمی جدید در نمای

- غربی، بلندتر از بام سرسرا که

- نمایشی از بام یک فضای شبه

- گنبدخانه در پشت ورودی است.

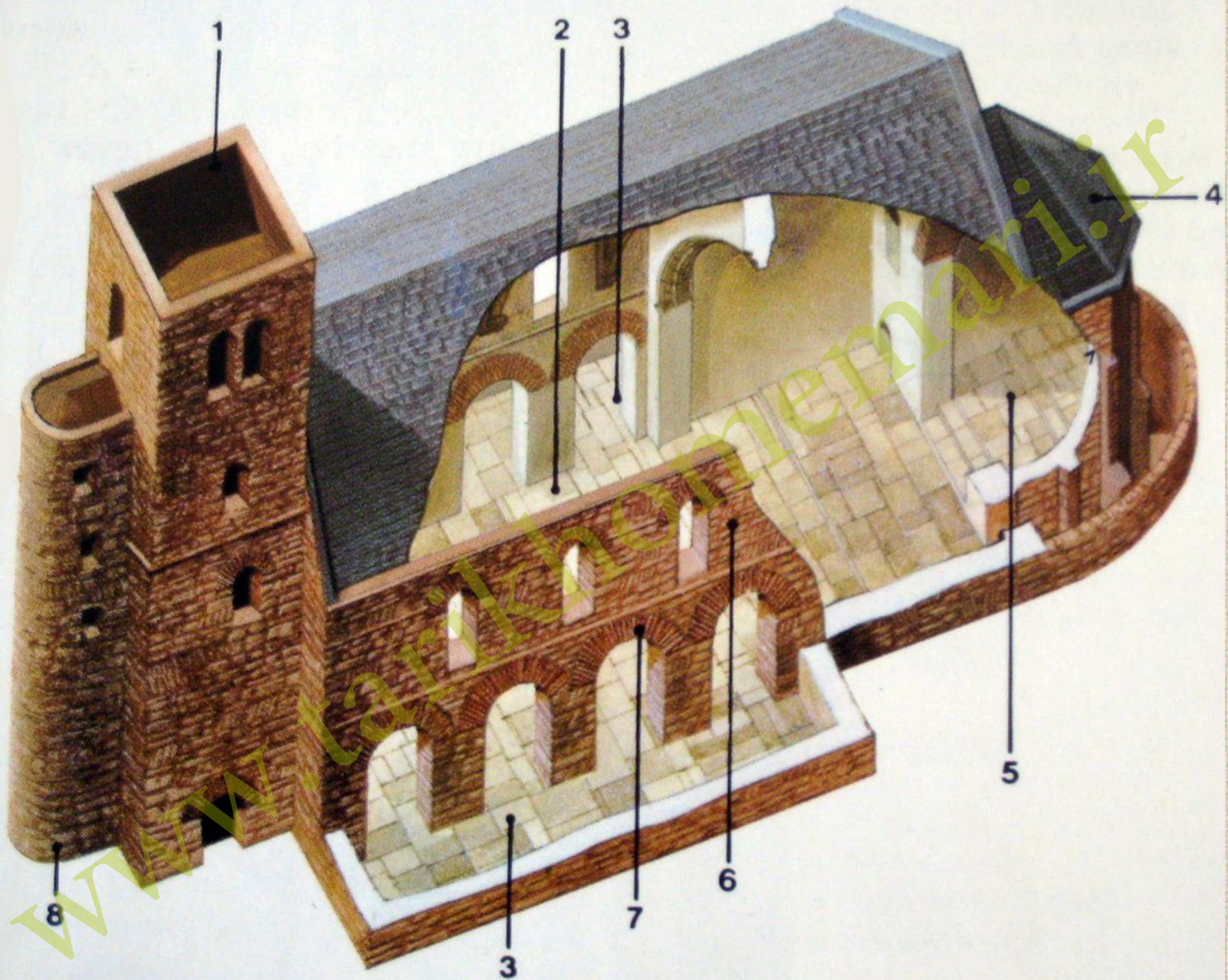
ترسیم و تصویر جبهه غربی کلیسای دیر اسن آلمان به سبک اوٹونی

الگوی مکعب مستطیل ساده، بدون بازویی و سرسرای مرتفع،
حجم بیرونی عاری از تزیین با پنجره‌هایی با قوس نیمدایره،
محراب وسیع بیرون نشسته از بنا ویژگی‌های کلیساهای پیشا رمانسک است.

در نمونه سمت چپ یک "نیمه راهرو جانبی" با دو پنجره به سبک گوتیک و کلاهی برج سردر ورودی از الحاقات دوره گوتیک است. این برج نشان‌دهنده تأکید بر حجم و ارتفاع ورودی و همزمان نیاز به برج ناقوس است.

راست: یک کلیسای کوچک غیر وابسته به دیر
چپ: کلیسای "همه قدیسین" در انگلستان قرن هفتم.

ALL SAINTS' CHURCH AT BRIXWORTH
Founded c. 670, it is the most ambitious

1 West tower
2 Nave

کلیسای "همه قدیسان"، با تک برج ناقوس (وکلاهک الحاقی دوره گوتیک).

ایجاد چنین برج بلندی در نمای غربی تأکید بر ارتفاع نما و کارکرد مناسب برای ناقوس از گرایش‌های آغاز سده‌های میانه است. (نمونه انگلیسی) (پنجره‌های راهرو الحاقی نیز طرح گوتیک دارند)

ارتفاع زیاد سردر غربی همچون برجی که در بالامحل ناقوس نیز هست
(مصدق پیشا رمانسک و ملهم از طرح شارلمانی)
برج‌های جانبی شبیه نمونه شارلمانی، راه پله و حجم‌هایی نمادین در نمای غربی هستند.

Montpezat .bauzon,
France

Notre Dame de Bauzon France

کلیسایی بازلیکایی با درگاه مزین به ردیف قوس‌های تونشسته، انتهای بالای درگاه ورودی برج ناقوس پهن با چهار گشودگی فضای بلندی در جبهه غربی ایجاد کرده که نمونه‌ای از تأکید بر ارتفاع در جبهه غربی است اما نمود برج ناقوس را ندارد. این الگو زمانی تکرار می‌شده است. (اسلاید بعدی).

در این نمونه
آلمانی تأکید
بر ارتفاع توسط
جفت برج
ناقوس در
کنار مخارجه و
معلوم نیست
محراب کجاست

Stiftskirche
Gernrodet.
Abby
Church

St. Pierre prevencheres France

در جبهه غربی دیوارهای با شبکه‌ای از پنجره که فضای محل ناقوس بوده که از بین رفته اما دیواره، نشانی از فضای ناپدید شده است که نمادی از تأکید بر ارتفاع جبهه غربی بوده، است.

در جبهه شرقی، مخارجة محراب طاقناهایی با قوس نیمدایره، جنبه سازه‌ای و تزئینی دارد. فضای داخلی عاری از تزئین است و طاق و قوس نیمدایره کاربرد سازه‌ای خود را باز یافته‌اند

سبک اوٹونی

نیمہ سدهٔ دهم تا نیمہ سدهٔ یازدهم

طایعہ رمانسک

www.tarikh-emari.ir

در پی تقسیم شدن امپراتوری شارلمانی (امپراتوری مقدس روم)

در بخش سرزمین‌های آلمانی زبان
ساخت کلیساها با سبکی منسوب به امپراتور "اُتو"ی اول
رواج یافت که به نام "معماری اُتونی" شناخته می‌شود.

دوره کوتاهی که مقدمه سبک رمانسک بود.

سبک اُتونی

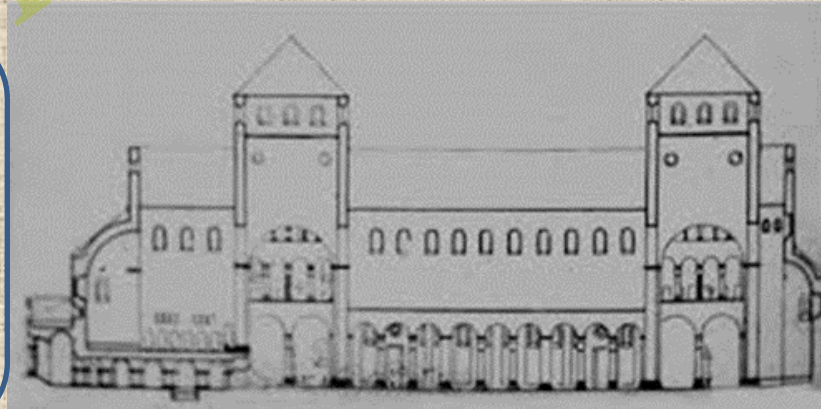
نیمه سده دهم تا نیمه سده یازدهم

سبک اوتونی آنچه را که در معماری پیشا رمانسک دیدیم در یک نظام مشخص ساماندهی می‌کند و سبکی را در معماری‌های بدون سبک پدید می‌آورد.

بناهای این سبک عمدتاً کلیساهای دیرها در مناطق آلمانی زبان هستند.

چپ: نمای ورودی با تأکید به ترکیب حجمی جبهه غربی در یک کلیسای دیر در سبک اتونی. (سن پانتالئون)

راست: مقطع کشیده بازلیکایی کلیسای دیری با چهار برج ناقوس. (سن میکانیل)

معماری اُتونی گرچه ملهم از معماری کارولنژیایی و بیزانسی است اما در تزئینات و تأکید بر فرم مرکزگرا کمتر دنباله رو است، ولی به طور ویژه در توجه به حجم جبهه غربی و احداث برج ناقوس و تکمیل این بخش به عنوان یک جبهه صاحب شأن و تشخص برای کلیسا نقش بارزی دارد. (گرچه بعضاً ورودی از این جبهه حذف می‌شود).

کلیسای سن پانتالئونه، نمونه معماری اوتونی

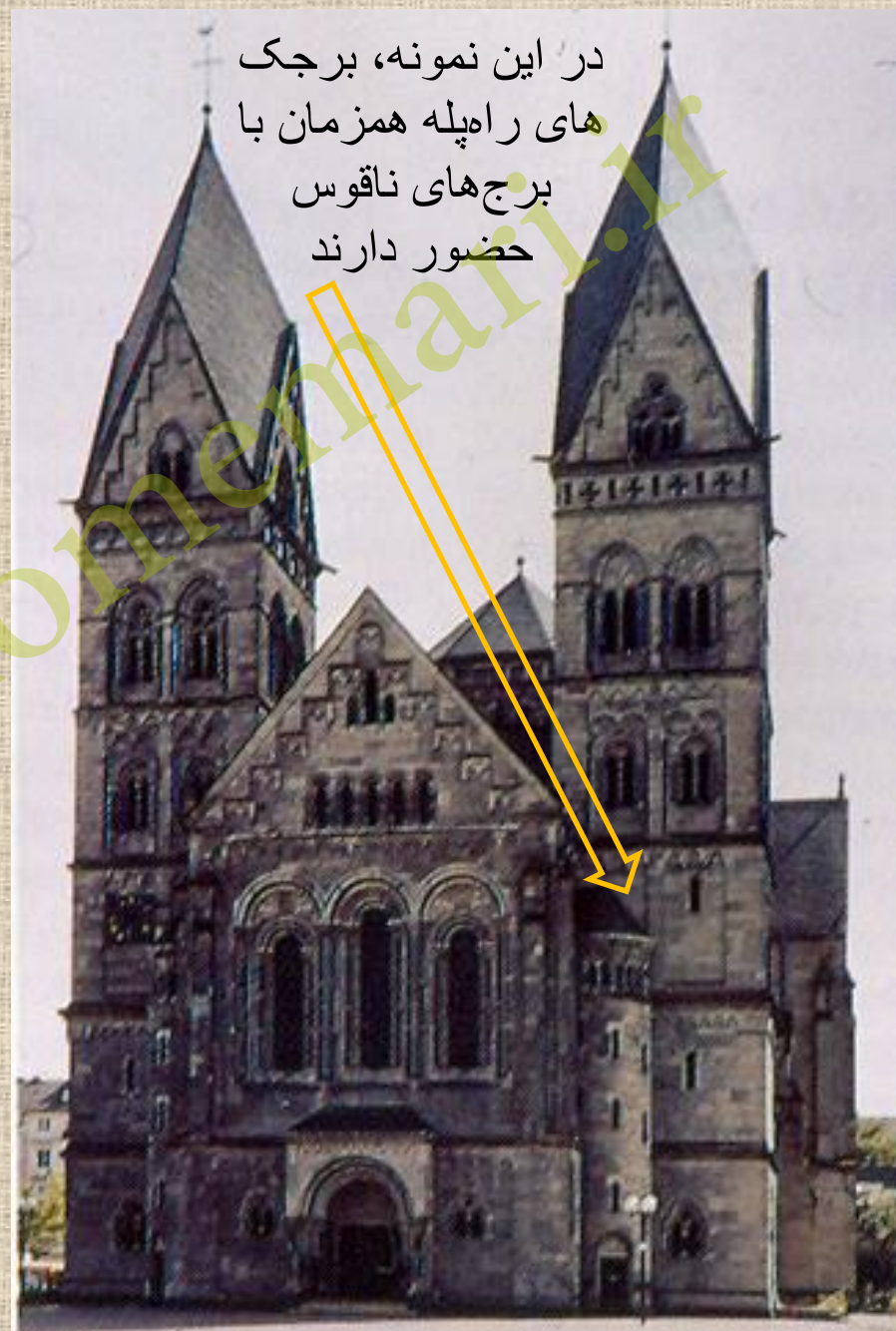
تأکید بر حجم جبهه غربی با الهام از دو برج جانبی نمازخانه شارلمانی که در اینجا تبدیل به برج ناقوس شده‌اند و افزودن حجمی مرتفع در پشت ورودی که در نما، تداعی کننده حجم برج ناقوس نمازخانه شارلمانی است و بیرون نشستن حجم دو طبقه دالان ورودی همه بسط همان ایده اولیه شارلمانی هستند.

جبهه غربی کلیسا سن پانتائون شهر کُن آلمان

کلیساهای سبک اتونی قرن 10 آلمان

سن پانتالئون کلیسای دیر در گُن آلمان

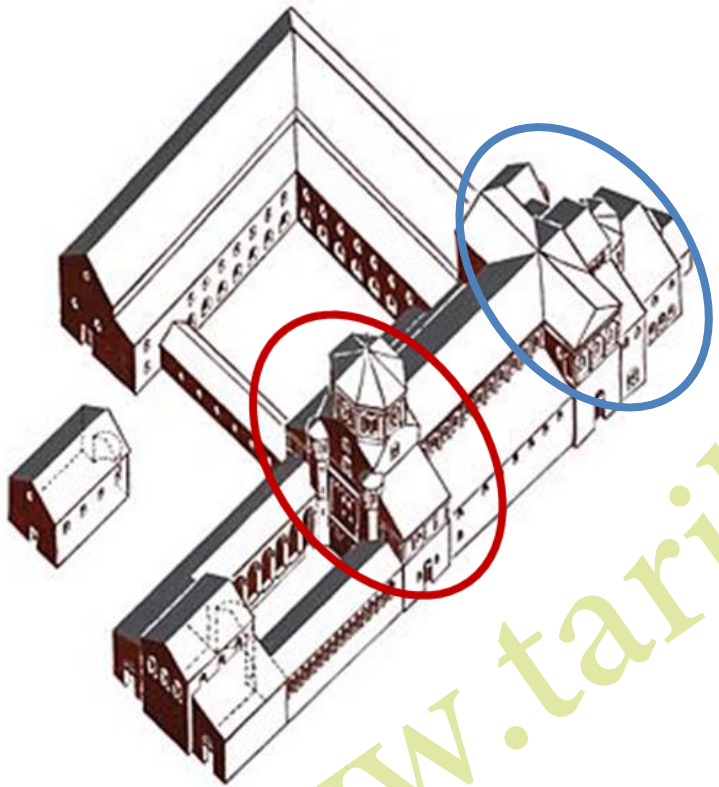
تصاویر: جبهه غربی و سرسرای کلیسا
تحلیل عناصر جبهه غربی و عنصر پشتی درنمای غربی و
جزئیات دیگر این نمای تمرین دانشجویی است.

معماری اوتونی، پیدایش و توسعه در مناطق آلمانی زبان

قرن دهم و یازدهم اوج ساختن دیرها با کلیساهای بزرگ برای استفاده مردم هر منطقه بود.

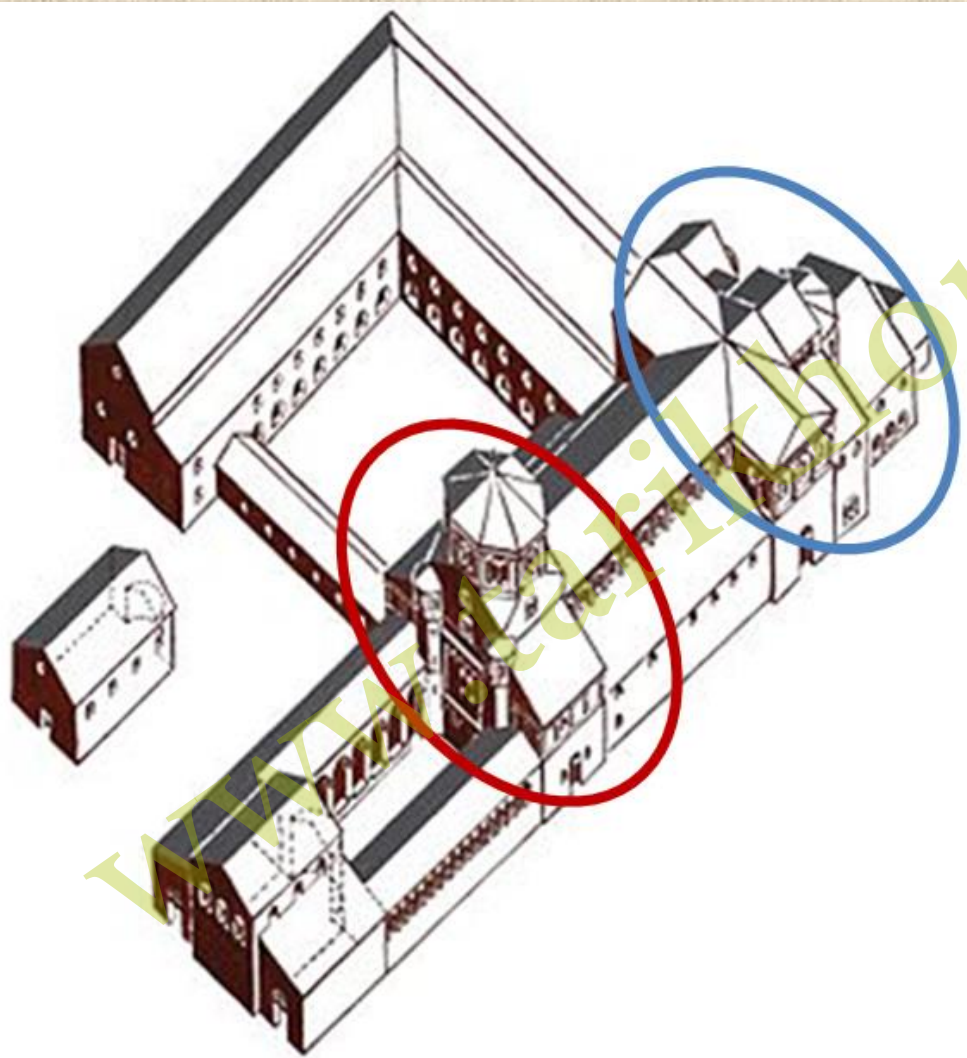
مهمترین کلیساهای سبک اتونی و سبک رمانسک که بعضاً از نظر سبکی یگانه شمرده می‌شوند، کلیساهای اعظم دیرها هستند (Abby Church).

در این کلیساها نیاز به فضای بیشتر به تدریج باعث اضافه شدن احجام متعدد در جبهه شرقی و در کنار محراب می‌شود.

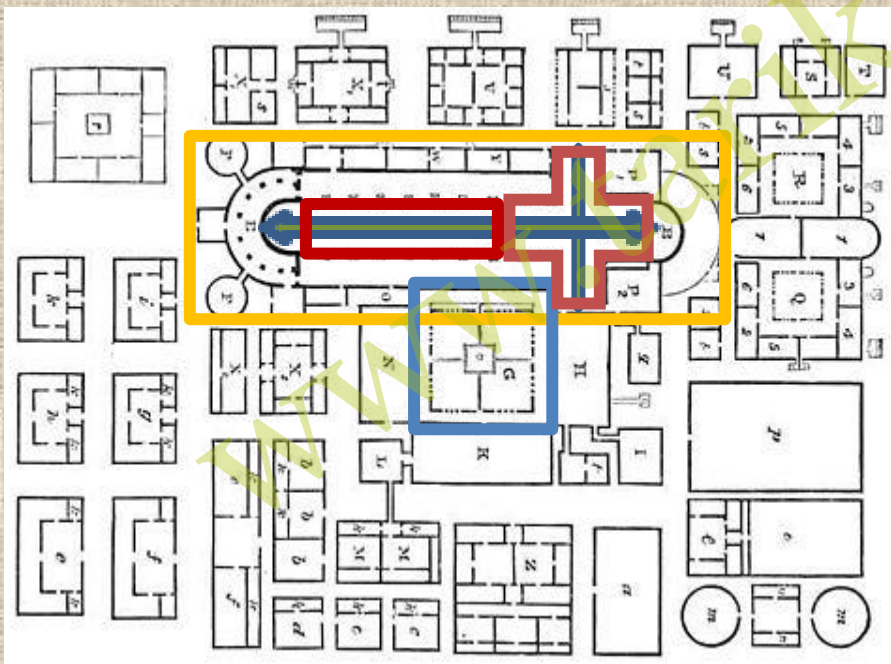
- تصویرمقابل، کلیسای متصل به حیاط دیر شهر اسن در آلمان
- در قسمت ورودی کلیسا در جبهه غربی حیاط مستقل کلیسا و سردر شاخص حیاط دیده می‌شود.
- در جبهه شرقی احجام متعددی در پشت بازویی‌ها، افزوده شده‌اند.
- جبهه شرقی با بیضی آبی و جبهه غربی با بیضی سرخ مشخص است.

- **Ottonian Architecture** is an **architectural** style which evolved during the reign of Emperor Otto the Great. The style was found in Germany and lasted from the mid 10th century until the mid 11th century. **Ottonian architecture** draws its inspiration from Carolingian and Byzantine **architecture**.

عكس جبهه غربی کلیسای دیر اسین

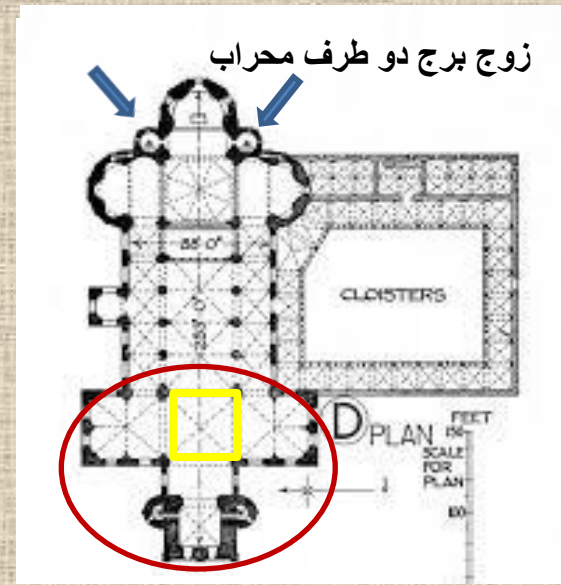

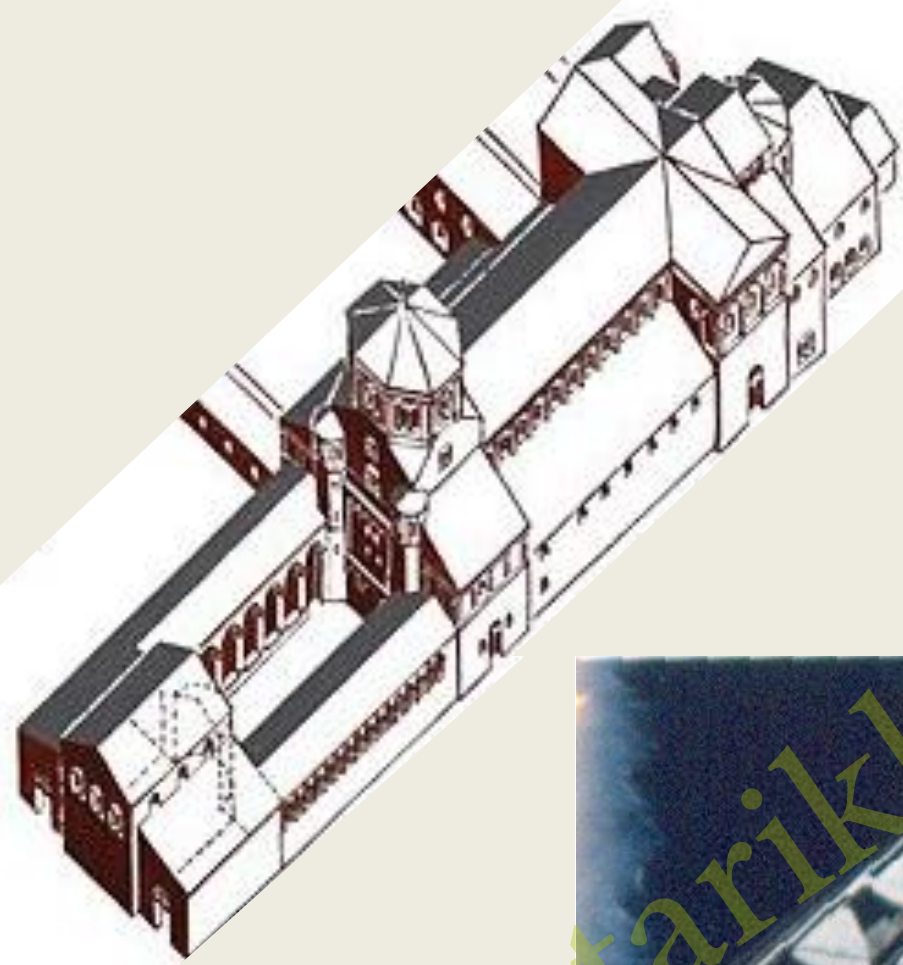
دیرها و کلیساهای بزرگ

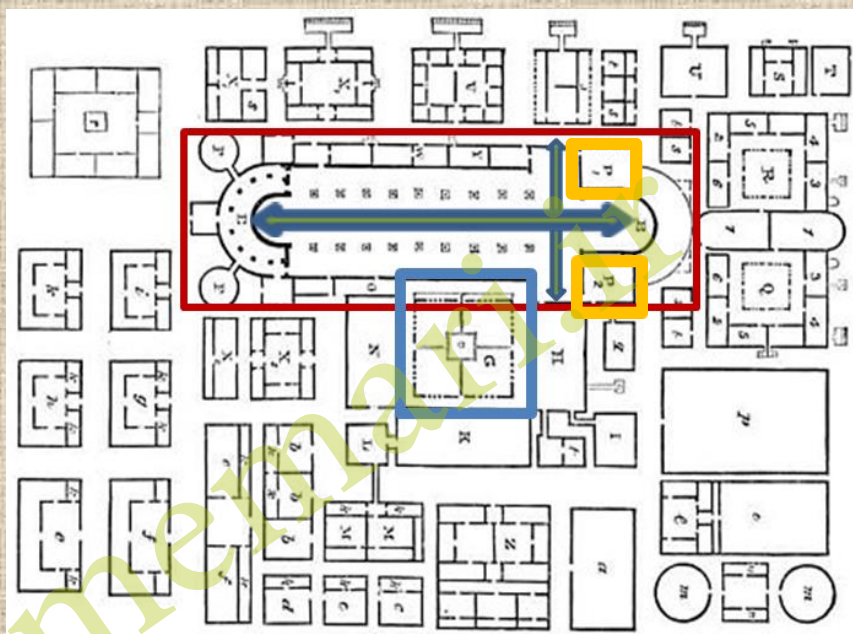
راست: دیر و کلیسای
"حواریون" Apostles
در کلن آلمان.

چپ: دیر و کلیسای
معروف "سن گال" در
سوئیس، محدوده کلیسا
بامستطیل سرخ و حیاط
"کلویستر" با مربع آبی
مشخص شده‌اند.

دیر
های
سن
گال
و
اسین

کلیسای رمانسک دیر "سن دنی" از
نوع عظیم و بسیار ساده پیشا رمانسک

کلیساهای بزرگ
دیرها

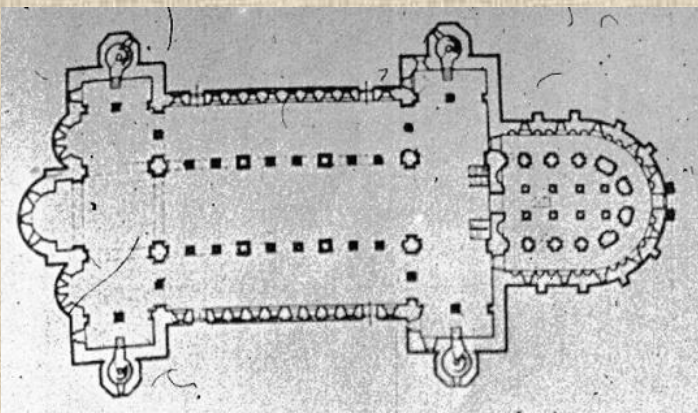
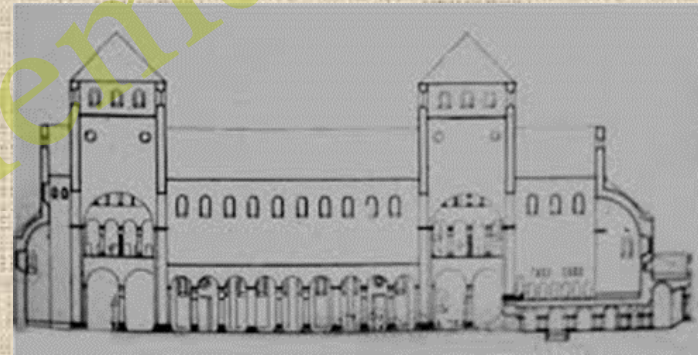
Abby
Churchs

St. Maria im Kapitol, Koln تعدد احجام جبهه شرقی، اطراف محراب

نمایشی از کلیسایی پیشا رمانسک که از رمانسک و گوتیک نیز سهم دارد، در رمانسک شاهد نماهای ساده اما پرداخت شده هستیم و قطار بندی های زیر رخیامها نیز وجهی تزیینی پیدا می کنند. در این بنا هنوز بعضی عناصر زمخت در کنار ظرافت کاری های پنجره های گوتیک دیده می شوند.

دو کلیسای دیر با کلیات مشابه در آلمان
1- کلیسای دیر سنت میکائیل در هیلدسهایم

الگوی نسبتاً نامتعارف که
در این دوران تکرار میشود:

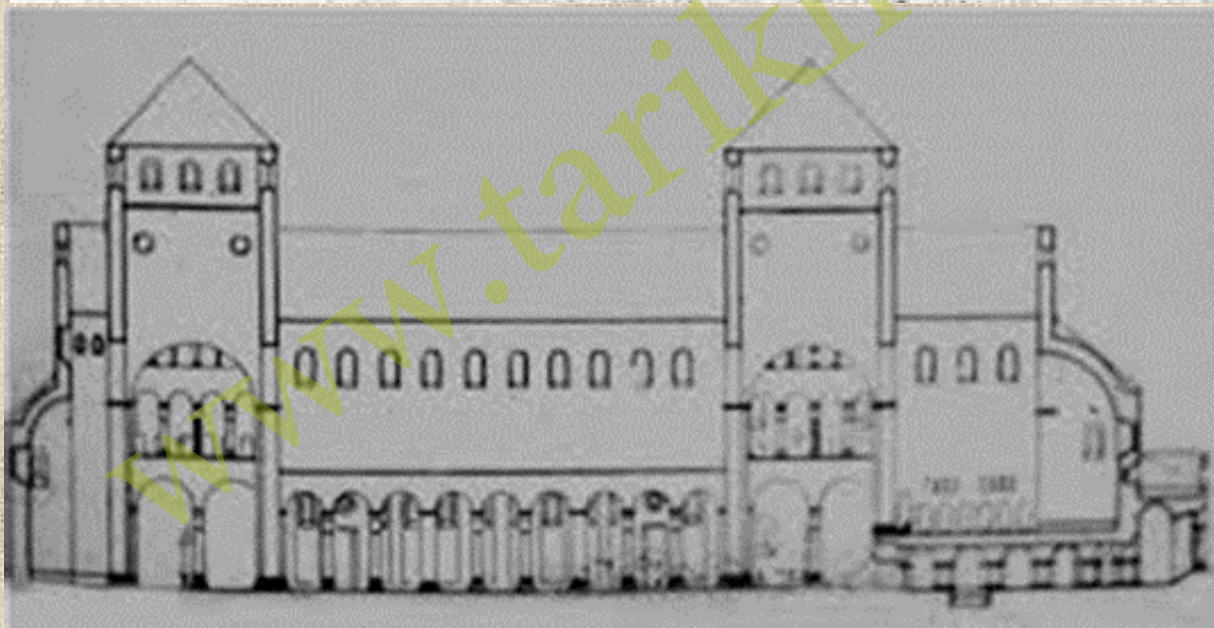
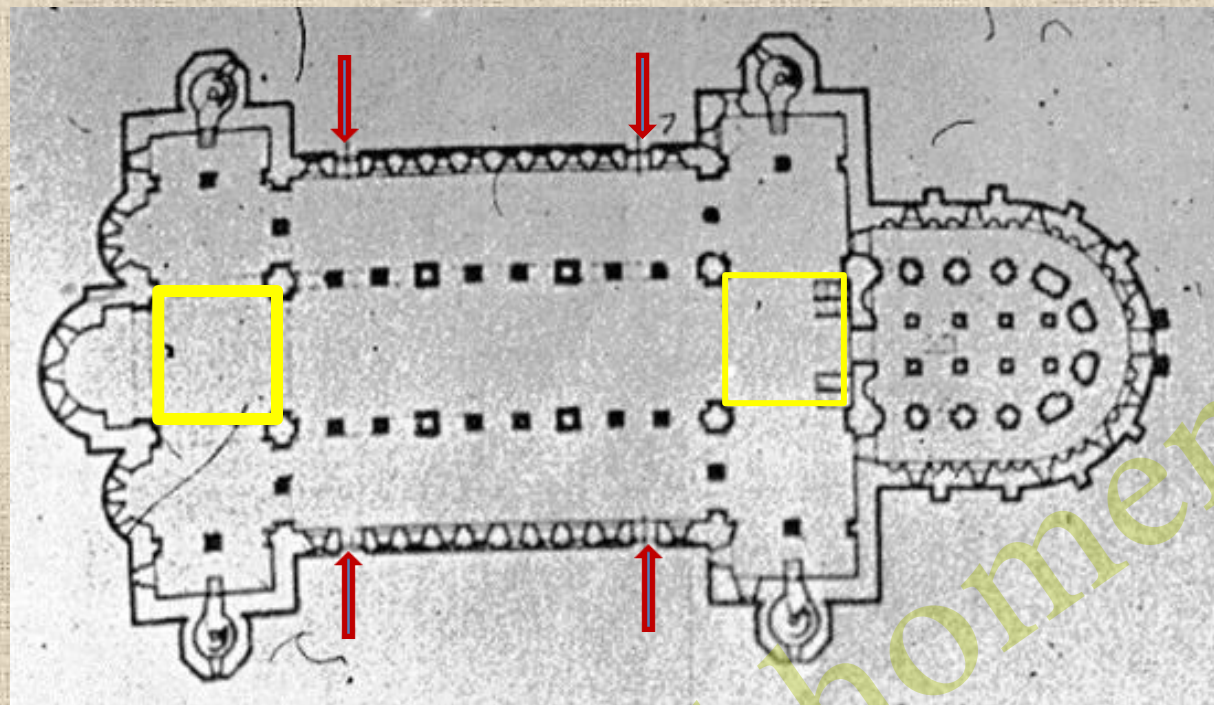
جبهه غربی نیز فضایی محراب
گونه بعلاوه یک بازویی دارد.

در جبهه غربی، در محل تقاطع
بازویی با سرسراجمی بلند
مشابه برج محل تقاطع با پلانی
مربعی به همان اندازه موجود
است.

در جبهه شرقی فضای محراب
بسیار گسترده شده است.

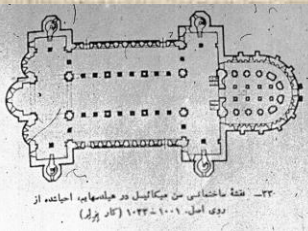
چهار برج ناقوس در دو انتهای
دو بازویی شرقی و غربی هستند

چهار ورودی متقارن در دو جبهه
شمالی و جنوبی هستند.
زیر محراب سردابه دارد و کف
محراب بالآمده و پله دارد.

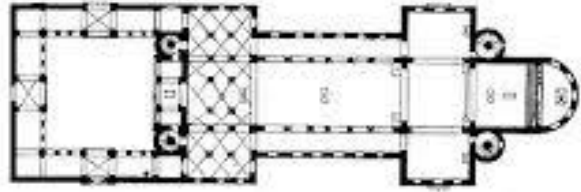

عکس وضع موجود سن میکائیل

نمای جنوبی و یکی از سردرها با قوس‌های نوک تیز گوتیک که نزدیک بازویی شرقی است. حجم مخارجه دو طبقه در گوشه راست مشخص شده است.

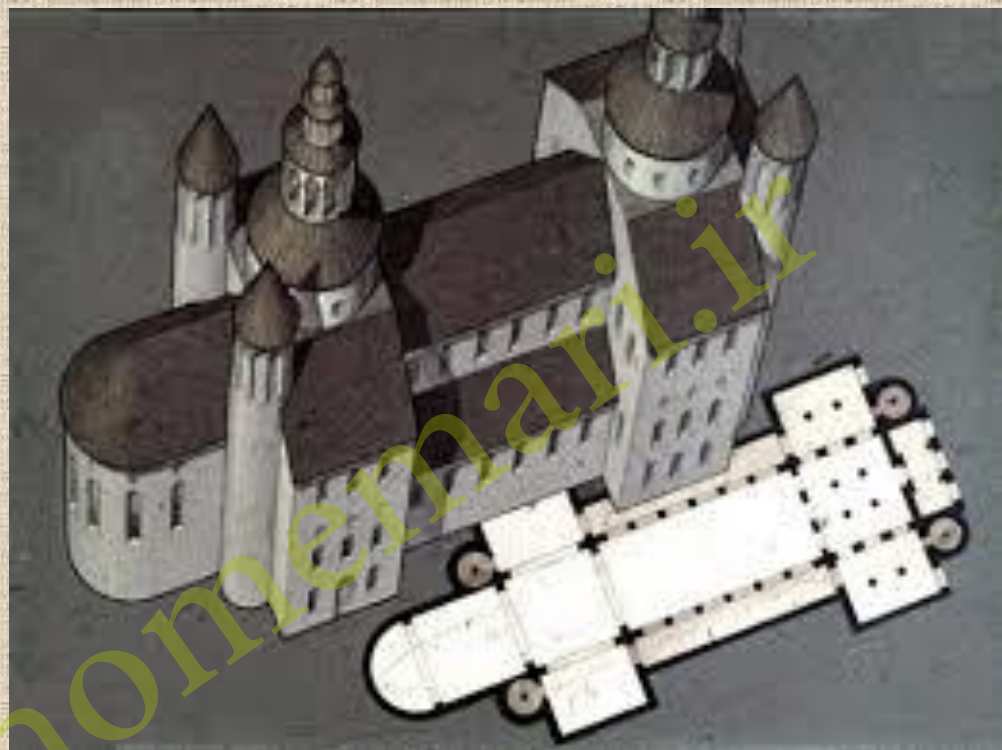
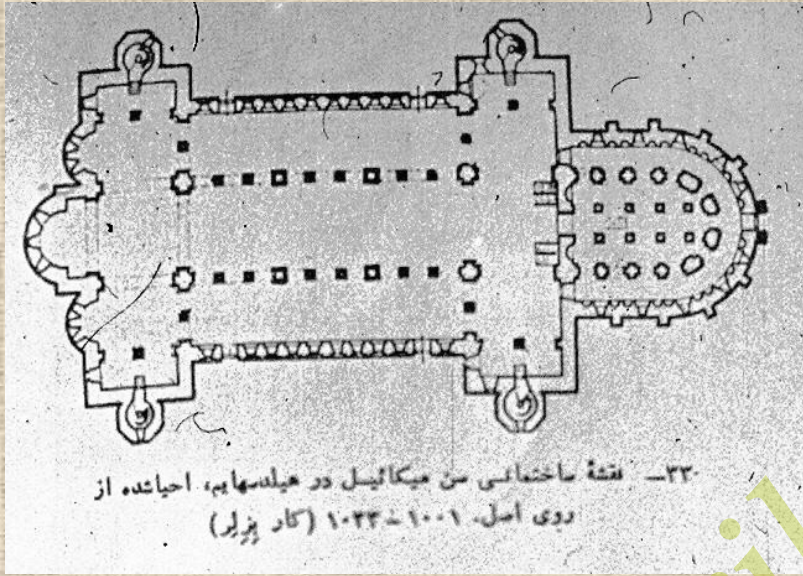
2- کلیسای دیر سن ریکیه

بالا وسط: نمای سبک اوتونی و پایین
عکس چپ، نمای غربی بازسازی گوتیک.
گراوور: کلیسا کنار حیاط و بناهای دیر.

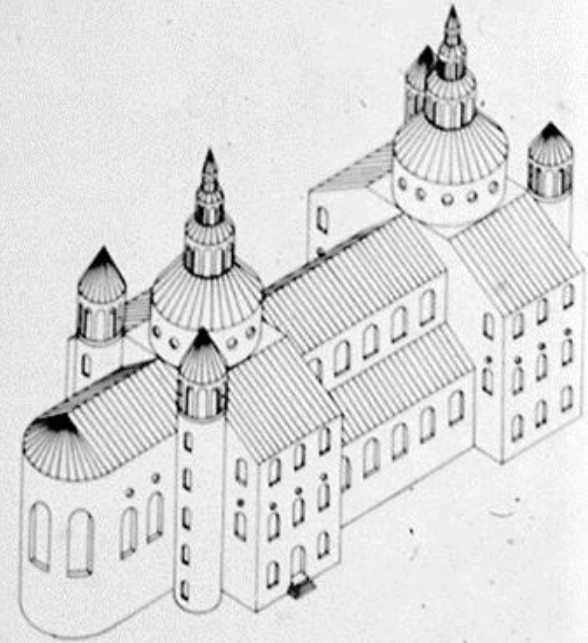
بقایای دیر و در ادامه کلیسا

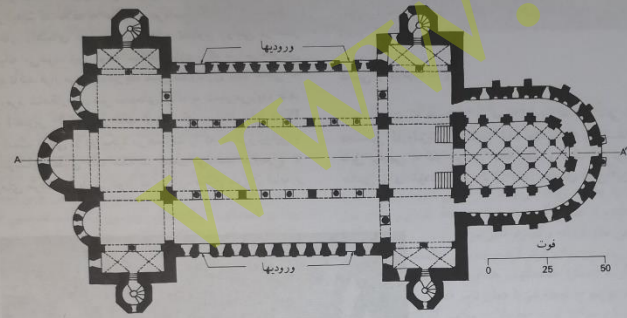
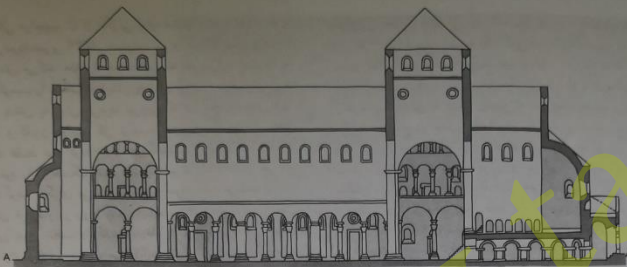
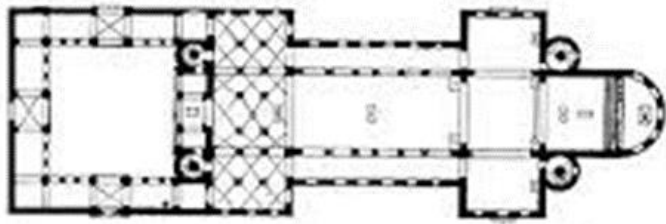
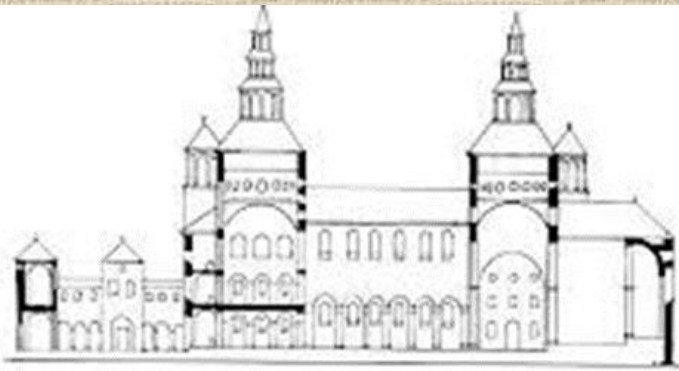
راست: سن ریکیه چپ: سن میکائیل

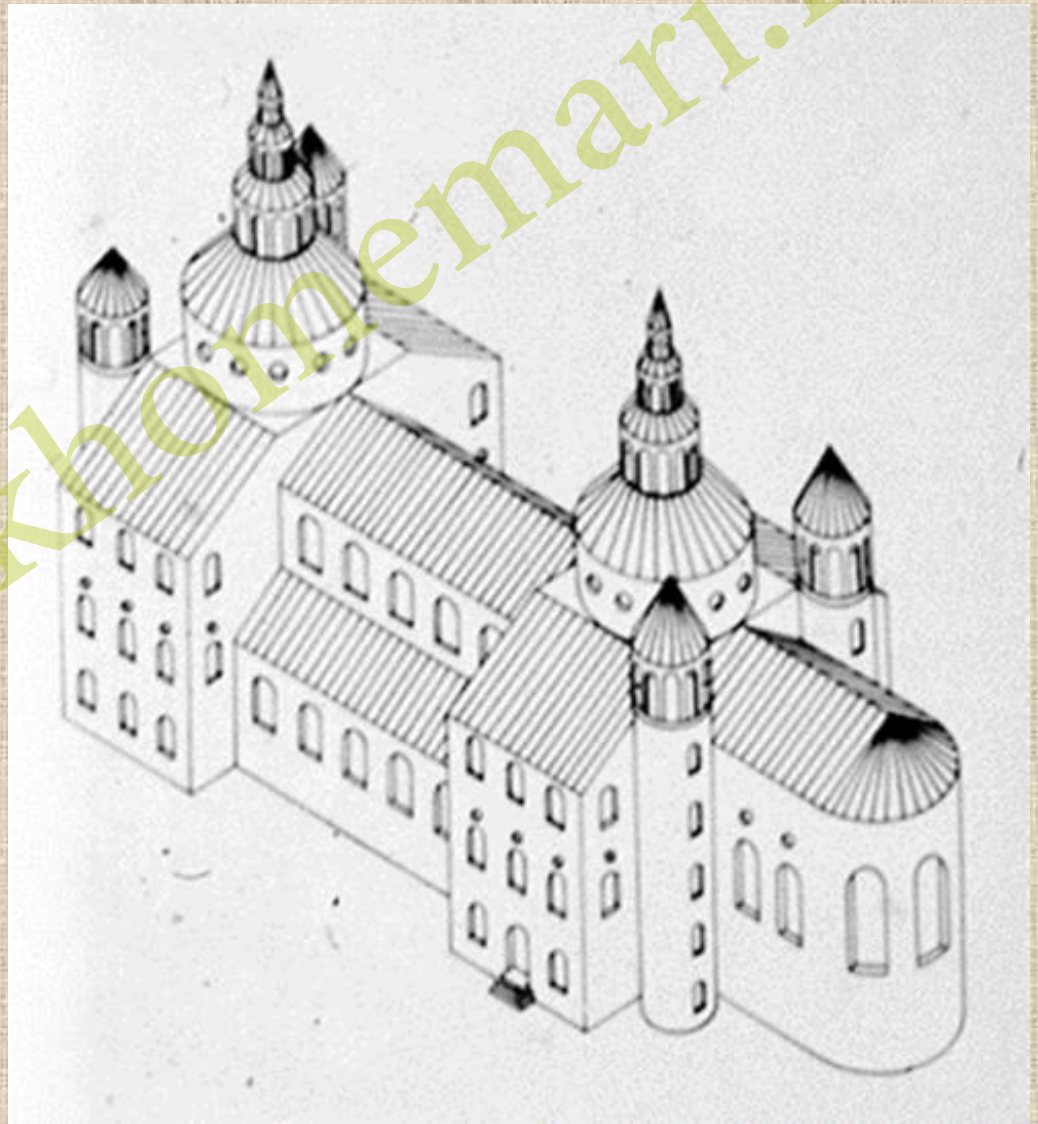
"سن ریکیه" و
"سن میکائیل" در
هیلدسهایم آلمان
با طرح‌های
مشابه

مقایسه سن میکائیل و سن ریکیه

۳۲۷ نقشه و مقطع کلیسای دیس سن میکائیل.

سرسرای اصلی کلیسای دیر سن ریکیه

پوشش سقف با قوس و طاق به عنوان یک دستاورد جدید ساختمانی
تغییرات دوره گوتیک در این بنا زیاد است.

مجموعه آثار متأخر "سبک اتونی" را به زحمت
می‌توان از آثار سبک رمانسک متمایز دانست.

اما در یک تقسیم بندی زمانی
آثار نیمه قرن یازدهم تا آغاز قرن دوازدهم را متعلق به سبک رمانسک
می‌دانند که در مبحث بعدی به آنها می‌پردازیم.

بهترین و بیشترین نمونه‌های این سبک و نیز سبک رمانسک در مناطق آلمانی
زبان اروپا است که سرزمین تحت سلطه اتوی اول و جانشینانش بوده‌است.